

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniskih ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 179.

V Ljubljani, v soboto 8. avgusta 1891.

Letnik XIX.

Kam pridemo?

I.

Te besede je zadnja „Edinost“ prinesla na čelo dolgega kisle-grenkega članka, katerega ost je naperjena proti našemu listu. Ne bi se že danes obširneje pečali z dopolnilno volitvijo deželnega poslanca v kmetijskih občinah radovljiškega okraja, da ni nas prisilila „Edinost“, in sicer na jako zvit in nesramen način. Predno odgovarjamo, moramo konstatovati, da dotični članek ni skovan v vredništvu „Edinosti“.

Perfidni člankar, ki je menda hodil v šolo pri samih židovskih zvižajih in lažnikih, najprvo navede iz „Slovenca“ besede: „Ker vsled mnogih agitacij mnogi duhovniki nameravajo izstopiti iz kmetijske družbe ter si osnovati lastno konservativno kmetijsko društvo“; a tega ne pripomni, da smo mi one besede povzeli dopisu dunajskega „Vaterland“-a, in ne pové, zakaj bodo duhovniki s svojimi somišljeniki primorani izstopiti iz kmetijske družbe.

Člankar dalje opisuje svoje krvaveče srce in solzne oči ob pogledu na temno-sive oblake, ki se vlačijo po kranjskem obnebu in naznanjajo hudo uro. Jedno samo jasno točko zazre na mračnem obnebu, in to je „Kranjska kmetijska družba“. Žal, da se tudi proti temu koščku lepovišnjevega neba drvé nesrečonosni oblaki, da še ta izgine raz neprijazno obnebo in postane — grozna tema. — Pesniško žilo pa ima ta najnovejši člankar „Edinosti“, s časom bode še v elegije zlival čustva krvavečega svojega sroa. Poslušajmo ga dalje:

„Sodba o kranjski kmetijski družbi je bila povsod ugodna, laskava. Na vseh straneh bili so polni hvale. Vse se divi uzornemu delovanju, čudovitemu naraščanju članov in velikemu napredku te družbe... Čegava je v prvi vrsti zasluga na prelepem razvoju, kdo je ona gonilna moč, ki prozračuje ali pospešuje to veselo napredovanje? Umestno bi morda bilo to vprašanje, ali mi ga ne stavimo, da bi se nam ne reklo, da pišemo tenden-

cijozno in da nam je namen proslavljati tega ali onega.“

Jako ganljivo opisuje pisec še dalje to „gonilno moč“, ki se v našem prozajiskem življenju imenuje gospod Gustav Pirc, tajnik kmetijske družbe. On je, na katerega mora biti ponosna vsa Kranjska! Ali žal, da „v našem političnem življenju prevladujejo strasti, osebnosti in zasobne koristi“ in da se ta rak utegne lotiti tudi nepolitične, divno razvijajoče se kranjske kmetijske družbe. In zakaj? Ker „Slovenec“ ne privoščí veleumu g. G. Pircu one časti, da bi sedel v deželnem zboru, deželnem odboru in tako vlekel trikratno povsem zaslužen plačo, temveč je proglasil za svojega kandidata g. župnika Mesarja, sicer v vsakem pogledu čislane in hvalevrednega moža in tako g. Pircu za sedaj zastavil pot do višjega klina na lestvi zaslužnih mož. In „Slovenec“ je še toli predrzen, da hujska kranjsko duhovščino, naj si osnuje svojo posebno kmetijsko družbo, katero bodo vodili le konservativni možje, ne pa g. G. Pirc, ki jo noče porabiti v plemenite namene, da bi namreč kot njen tajnik zlezel na političnega konja in potem mahal po glavah onih, ki so mu dali vajete v roke. Podpišemo pa z obema rokama, kar piše člankar proti koncu. „Kmetijska družba dandanes mora biti napredna — sevéda ne v političnem zmislu, ampak v tem, da se vedno popolnjuje v oni smeri, kakoršno zahteva duh napredujočega časa, da preskrbuje po lepih vzgledih, dobrem pouku in izdatnih podporah svojim članom — in po teh vsej deželi — novih sredstev v boji za obstanek, kateri boj postaja dan na dan težavnejši. Kmetijska družba mora biti le rodoljubna; skrbeča mati bodi vsem svojim članom! Ne zanašajte političnih preprirov na nevtralna tla nepolitičnih društev, kjer lahko vsi zložno delujete v prosep naroda svojega.“

Ali sedaj naj nam člankar, ki je skoraj gotovo dobil navodila iz Ljubljane, dovoli vprašanje: Kdo zanaša politični prepri na nevtralna tla kmetijske družbe? Ali ne ravno njegov varovanec g. G. Pirc

sam, ki se je podal na politično polje? Kdo je pripomogel gosp. Pircu do tajništva kranjske kmetijske družbe? Ravno konservativna stranka, to g. Pirc sam dobro vé. A v zahvalo jej je sedaj obrnil hrbet, postavil se jej po robu in nasproti prijaznim opominom stopil na politična tla. Njegovega delovanja za kmetijsko družbo nismo nikdar grajali, nasprotno; objavljali smo do zadnjega časa pohvalne dopise o njegovih predavanjih itd. Ali gada ne bomo gojili na svojih prsih, da govorimo z narodno prislovico. Da g. G. Pirc ni bil nikdar konservativnega političnega mišljenja, to smo že davno vedeli, on tudi ni tajil tega; a bil je več let toli takten in previden, da ni javno krošnjarij s svojim političnim mišljenjem. Letos pa mu je šinila v glavo misel, da je on edini tisti prorok, ki more kranjskega kmeta rešiti pogina, in da more to doseči le s tem, če stopi na neplodna in ravno na Kranjskem tako razgreta politična tla. Skušal je pričeti najprvo kot mestni odbornik ljubljanski. Sprejel je kandidaturu od „Slov. društva“, katero je šlo v volitveni boj s klicem: „Zoper farje!“ Ne rečemo, da je gosp. G. Pirc sam govoril enake besede, ali pod tem gésлом je bil kandidat, agitaval proti konservativni stranki, zmagal in se v krogu svojih somišljenikov veselil prve laborike, akoravno je dobro vedel, da s tem ne služi koristim kmetijske družbe, temveč le svoji častiželjnosti, ki raste z vsakim njegovim korakom. To znači dovolj g. tajnika Pircu tajne načrte, ki ugajajo sicer njemu, a v današnjih razmerah ne velevažnemu zavodu, kakoršen je c. kr. kmetijska družba kranjska.

Omamljen po prvi zmagi, ne da bi se oddahnil od agitacijskih naporov, stopil je korak dalje in pripravil tla za stol v deželnem zboru, ko je še blagi pokojnik dr. Poklukar ležal na bolniški postelji. Če tudi je dobro vedel, da bode našel nasprotja, zaril se je v svoje načrte, hodil več mesecev v gorenjski volilni okraj in nabiral podpise, s katerimi je hotel iznenaditi centralni volilni odbor in osobito pa konservativno stranko. Da, g. Pirc ima popolno pravico

LISTEK.

Nedeljske misli.

XXXVII.

Gospod vrednik! Ako ima človek samo štiriindvajset ur prostih na dan, pripeti se mu lahko kakova nezgoda. Jaz sem namreč napisal v tej praznični dōbi že dve pismi izpod tepke, kar sicer tepki sami ni bajé na škodo, a mojega mi predragga sodruga pod radikalno črto je razgadilo tako, da vidi celó na Valvazorjevem trgu tepke rasti, pod katerimi „krpam“ jaz svoje listke, in da je napovedal boj vsem tepkam, ker so bajé nevarne njegovi glavi, ergo tudi njegovim nedeljskim listkom, katere kuje on rajši pod dišečo lipo in včasih tudi v „bobovi“ senci.

Poslednje brez dvoma na mnoge nedeljske bralce ne upliva baš neprijetno, in bi ne bilo največje listkarsko gorjé, ko bi ne donelo nekaj elegičnega iz takovega izpovedovanja, da namreč pred in v „Narodni Tiskarni“ ni v istini hladnega prostora, niti lesnikove, niti tepkine sence, kamor bi položil nedeljski listkar svojo trudno glavo, in da mora vzeti vselej kosti svojega rojstva pod noge, „ipsissima verba“, kadar se hoče zabavati pošteno.

Ker je prišla popotna zabava tudi pri listkarjih v modo, in v pēte, ki so vstvarjene sicer le za zabavo polovici človeštva, vzel sem tudi jaz pred nekimi dnevi popotni les v roko in pohodil sem marsikaterega slavno hladečega se rojaka na Gorenjskem ter opazoval in videl marsikaj, kar morda zanima tudi neprijatelje poletnega prezračevanja.

Na Bledu sem občudoval bore noge in velike listnice ondodnih tujecev, ki za lep denar z materinimi podplati Blejcem pota tlačijo in z nemškimi markami in angleškimi šterlingi Malnerjeve „beefsteake“ plačujejo. Pri tej priliki sem se spominjal zlate blejske dōbe pred dvajsetimi leti in velikih nekdanih Petranovih krožnikov in cenih domačih sobic ter minljivosti sedanjih denarnih listnic, kajti ako se bode dražil tako naš domači gorenjski zrak, preskrbeti se bomo morali poletenski pohajkovalci z Rothschildovimi listnicami za državno in bankino listje, katero sipljemo zdaj po podraženih naših letoviščih, ali pa si bomo napeljali gorenjski zrak po cevih v Ljubljano, ker naši mestni očetje nočejo izpeljati ljubljanskega zraka po cevih iz sredine v Ljubljano.

Pri „dragi“ tej priliki spomnil sem se tudi svojega rajnkega ekonomičnega strijca s širokimi krajevci, ki je prepotoval vsa božja in svetna pota,

če so vodila čez dve uri od doma, z zakrivljeno gorjačo v roki in z ajdovim hlebom v višnjem robcu, za popotne diuje in zajutrek.

Ko bi prišel dandanes moj rajni strije na nemški Bled v nemške Lesce in v slovenski Kranj, kjer sem plačeval nemške račune za slovenske zrezke, prekrizal bi se bil trikrat in pokazal vsem gōstom svoj višnjevi robec.

V tej stroki ima mnogo praktičnega duha tudi neka ljubljanska „mamá“, ki baš sedaj poleg svojih treh ženinov pogrešujočih hčera vživa gorenjski zrak, kajti zaupala mi je, brez dvoma zaradi tega, ker nisem nevaren ženstvu, sledeči svoj materni recept: Ako ima kdo več nelepih hčera in malo denarja, živet se mora po zimi ob jetricah in ledicah, v poletju pa po obligatnih letoviščih, saj so dandanes ljubljanski lepi in nelepí gospodje tako prozajskih mislij, da jim le ljubša debela listnica od cve-točega obraza, — in letovišče je znamenje, „da imamo“ — ergo —

Tudi to je znamenje časa in pa istina, da krasna narava jako upliva na človeško srce in na nepraktične misli, — zaradi tega upam in želim ljubljanski „mamá“ mnogo bogatih snubačev in nizkih krčmarjevih računov, svojemu radikalnemu tovarišu pod črto pa dišečo lipo nad listkarsko mizo,

kandidovati, ali vprašanje je, če je v sedanjih razmerah njegova kandidatura umestna, koristna in potrebna za kmetijsko družbo? Umestna ne, ker napravlja nov boj; koristna in potrebna tudi ne za kmetijsko družbo, ker zanaša političen prepir v ta velevažni politični zavod.

Kaj pa išče pravo za pravo g. G. Pirc v deželni zboru? On pravi: „Obljubujem delati s vsemi svojimi silami za gospodarski napredek kmetijskega stanu, zlasti za olajšanje njegovih mnogih bremen, za pospešitev posameznih panog kmetijstva“ in tako dalje.

Dobro, a dostavimo vprašanje, nema li gospod Pirc kot tajnik kmetijske družbe dovolj obširno polje za delovanje v tem smislu? Sam toži, da ima preobilo poslov kot tajnik, in v zadnji seji glavnega odbora so mu kot pomočnika nastavili g. suplenta s kmetijske šole v Grmu. Morda ga je gosp. Pirc potreboval za slučaj, če pride v deželni zbor. Ali se pravi to lajšati bremena kmetijskega stanu, da se plačujejo namestniki gospodom, ki si nalagajo postranska dela, katera prevzemo lahko tudi drugi sposobni možje?

In dalje! Ali ne sedé v deželni zboru predsednik kmetijske družbe in trije glavni odborniki, katerih eden je gotovo tako izveden če ne boljši strokovnjak, kakor g. Pirc, vsi pa z gospodom predsednikom uneti in delavni za blagor kmetijskega prebivalstva? Ako g. Pirc kot tajnik želi izdatno podporo kmetijski družbi, izrazi naj svojo željo odbornikom kmetijske družbe, ti bodo gotovo zagovarjali opravičene družbene zahteve, katerim se tudi deželni zbor in corpore ne bode ustavljal. Kam pride, če bodo nepolitična društva, kakor je kmetijska družba, le posameznikom v dosego slavohlepnih namenov?

Družbe sv. Cirila in Metoda redna VI. velika skupščina

v Kámeniku dné 23. julija 1891.

(Dalje.)

S knjigami so jej pripomogli poleg že prej imenovanih litijsko-šmartinskih rodoljubkinj prof. Ivan Steklasa iz Karlovca, I. Turk ml. iz Ljubljane; Lovro Vošnjak, župnik v Št. Juriju ob juž. železnici. Fran Sila, katehet pri sv. Jakobu v Trstu, Feliks Stegnar v Ljubljani, „Narodna šola“ iz svoje zaloge, Karol Pleško, c. k. deželno-sodišni svetnik v Ljubljani, Slavna „Matica Slovenska“ odstopila nam je pa vse letnike „Novic“, darovane po gimn. ravnatelju Fr. Bradaški, slavna „Glasbena Matica“ je darovala svojih skladeb za Goriško žensko podružnico. Knjigovez Ivan Bonač zbirko molitvenikov povodom Alojzijeve slavnosti. — Ob letnih svojih računskih zaključkih spomnile so se naše družbe slavne posojilnice: na Vrhniki, v Krškem, Slatini, Ptui, obrtno-pomožno društvo in ravnateljstvo meščanske vojašnice v Ljubljani. Slavna banka „Slavija“ zopet sto gold. Krono vsem darovom pa sta postavili dve visoki korporaciji: preslavni deželni zbor kranjski s tisoč in veleslavni občinski svet stolnega mesta ljubljanskega štiristo gold. (Slava!) Je še vsakoletnih dobrot-

nikov, ki pa nočejo imenovani biti, ali pa jih podružnice posamič niso naznanile. Tam od tirolskega Tridenta, pa od kraljevega Zagreba do zlate Prage — torej samo v naši ljubljani Avstriji — ima naša družba svoje dobrotnike in pospeševalce. Vsem kliče vodstvo: Bog plati! bodite nam naklonjeni še v bodoče!

Da pa se je dosegel tak uspeh, zahvaliti nam je osobito slovensko časopisje v Trstu, Gorici, Celovcu, Mariboru, Celju, Novem Mestu in Ljubljani, časništvo, ki je za družbo tako bodrilno pisalo, v prvi vrsti pa naša dnevnik, ki sta družbine zažele drage volje in vselej brezplačno vsprejemala ter je nosila mej slovenski svet. Istotako izrekamo zahvalo vsem podružnicam proseč jih vstrajnosti pri začetem delovanju.

6. Gledé na vse to sme danes vodstvo, polagajoč račun pred Vas, č. skupščinarji, samosvestno i ponosno povdarjati: naša družba napreduje, ker v sebi spaja vse sloje našega naroda, napreduje gledé podružnic ter njih doneskov, gledé pokroviteljev, članov, dobrotnikov, gledé podpirane mladeži. Napredovala bo, če bomo imeli vsi pred očmi vzvišeni smoter: slovensko šolstvo na podlagi katoliške vere in materinega jezika, ako jo bomo vodili v onem duhu, ki je zgradil slavno družbo sv. Mohora, čije število družbenikov nam Bog daj doseči. (Bog daj!)

Zato delujmo vsi jednodušno vsak po svojem stanu in poklicu za srečnejšo bodočnost svojega rodu, katera pa je odvisna od dobre šole, od prav vzgojene mladine. Dosegli bomo več s krščansko ljubeznijo, nego z malenkostnimi medsebojnimi pikanji in oponašanji, ki vso zaupnost i vse sporazumljenje dušé. (Istina, dobro!) Slušajmo raji vsi prijatelja Slovanov, papeža Leona, ki v zadnji svoji okrožnici dné 17. maja 1891. vesoljnemu svetu govori: „Blagora nam je vzlasti pričakovati, ako . . . se razvije ona krščanska ljubezen, ki je vedno pripravljena samo sebe darovati za blagor bližnjega in je najblagonosniše sredstvo proti strupenemu napuhu in sebičnosti sedanjega sveta; katere božjo podobo je narisal sv. apostol Pavel z besedami: Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, ne išče svojega; vse pretrpi, vse prenese“. Ta klic vrhovnega pastirja zapamtimo si osobito mi družbeniki sv. Cirila in Metoda, kajti uprav na ta način, z nesebično ljubeznijo sta pred tisočletjem delovala naša sv. apostola za blagor slovanskih rodov. Jedino le duh Ciril-Metodov popelje nas borne Slovence, proti katerim se ob vsej periferiji zbirajo gromonosni oblaki, napovedujoči nevarni vihar, ob katerem naj gleda krmar, da reši svoj čolnič, popelje do konečne zmage v borbi za pravično šolstvo. (Res je!)

Cujmo, bodimo pozorni na vse strani, da se čem prej uresniči tudi druga vrstica besed pesnikovih:

„Zatrti niso spečih,
Ne bodo nas bedečih!“

(Vsestransko živahno odobravanje. Ploskanje.)

(Dalje sledi.)

ker mu moja nedeljska tepka ni prav nič po godu, saj tudi v istini njena senca ne boža in hladi navadno raznih glav slovenskih, temveč popraska pogosto marsikaterega ondi, kjer se pogreša glava.

Sviftijanec.

Abiturijentska veselica.

Že je prišlo nekako v navado, da dijaki po dovršenih srednješolskih študijah praznujejo slovesno svoj razhod. Tudi letošnji niso zaostali za svojimi predniki, marveč so posegli še dalje izven ožje svoje domovine ter bratsko pozvali v svoje kroge vrle Hrvate. In ti so z veseljem in navdušenostjo sprejeli prvi poziv ter ostali navdušeni za stvar celo leto ter povzdignili veselico s svojim posetom tako, da je bila sijajnejša in zanimljivejša.

Da slovenski ljubitelji mladine dobé dostojen pomen o namenu te veselice, uprav zato usojam si v kratkih potezah opisati sestanek Hrvatov s Slovenci v beli Ljubljani.

V nedeljo so pričakovali abiturijenti ljubljanske gimnazije na kolodvoru došlih bratov. Krepko je tu stisnil roko Hrvat Slovencu in obratno. Navdušene pesmi so zaorile v prostorih kolodvorske restavracije, kjer vlada, žalibog, edino le švabščina. Prvo čašo

so pili po pozivu prvomestnikovem na čast in zdravje vrlim Hrvatom, kateri se niso plašili nikakega napora in troškov, samo da so se jim izpolnile želje, bivati časek med brati Slovenci. Čeprav je bilo celo popoldne, pa se niso hudovali in ni jim kalilo ljubljansko blato veselja. Po dežju so korakali v čitalnico po gëslu: „Bog z nami i sreča junačka!“

Zvečer so pozdravili povrat „Sokola“ iz Kamnika. Bilo jih je že precejšnje število. Saj je bilo zastopanih 7 gimnazij: Ljubljana, Gorica, Trst, Novo Mesto, Beljak, Maribor, Celovec in 5 hrvatskih gimnazij: Zagreb, Karlovec, Reka, Varaždin, Gospič.

Drugo jutro — ponedeljek — so šli ob 8. uri v deželni muzej „Rudolfinum“ ter si ogledali krasne zbirke posebno bogate najzanimivejših starinskih izkopin.

Ob najstih je bila slavnostna seja v čitalnični dvorani. Tu se je pričelo pravo gibanje — prava navdušenost za stvar, za namen za kateri so se sošli. Sejo je otvoril prvomestnik g. V. Ravnihar. V daljšem govoru je razmotraval o slogi, o vzajemnem delovanju ter svaril pred ono napetostjo, katera se pojavlja sedaj na Slovenskem.

Drugi je govoril namestnik g. R. Sterle. Razložil je ob kratkem bratom Hrvatom namen sv. Ci-

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. avgusta.

Notranje dežele.

Nov krošnjarski zakon. Trigotsko ministertvo je že izdelalo načrt novega krošnjarskega zakona in ga bode predložilo jeseni državnemu zboru. Primerno trejenje oziroma omejevanje krošnjarstva se že dolgo zahteva. Stvar pa ni lahka. Prodajalci po deželi bi seveda najraje videli, da se krošnjarstvo kar odpravi. Vlada in državni zbor se pa morata tudi na to ozirati, da se prebivalci nekaterih krajev s krošnjarstvom živé in da bi bilo zanje težko dobiti primeren zaslužek, ko bi se jim krošnjarstvo popolnoma prepovedalo.

Kongres čeških učiteljev. V Pragi je bil predvčeraj shod čeških učiteljev. Shoda se je udeležilo tudi več jugoslovanskih učiteljev. Pri tem shodu se je videlo, da so češki učitelji največ Mladočehi. Navzeli so se liberalnega duha. Sklenili so resolucijo, v kateri se izjavljajo za sedanjo šolo, ki se strinja z načeli verske svobode. Kakor se vidi iz te resolucije, imeli bi radi neko premembo šolskega zakona, da bi se namreč za nadzornike imenovali samo ljudski in meščanski učitelji, kateri so po njih mnenju jedini strokovnjaki v šolskih stvareh.

Vnanje drjave.

Francozi v Moskvi. Admiral Gervais in nekateri ruski častniki so te dni šli ogledat Moskvo. Mestni zbor v Moskvi jim je priredil slovesen banket, pri katerem se je napivalo tudi generalu Černajevu. Kdor vé, kako stališče so zavzemali Francozi za zadnje rusko-turške vojne nasproti Slovanom, bode se morda čudil, da so sedaj napivali možu, ki je mnogo pripomogel, da se je tedaj v vzhodnem vprašanju storil jeden korak dalje. Morda ta napitnica dokazuje, da Francozi dandanes drugače sodijo o vzhodnem vprašanju. Morda, verjetno pa ni; najbrž imamo prav, če to zmatramo le za čin uljudnosti in nič več.

Herbette ostane v Berlinu. Pomenljivo je, da Herbette ostane za veleposlanika v Berlinu. Ta mož mnogim Francozom ne ugaja, ker je preveč Nemcem prijazen. Zahtevali so že večkrat, da naj se odpokliče in v Berlin pošlje drugi odločnejši mož. Letos je Herbette sam prosil, da bi ga prestavili, ali vlada ga je sedaj prosila, naj še ostane na svojem mestu, kajti sposobnejšega moža bi jej bilo kaj težko najti. Da Herbette ni prestavljen, to dokazuje, da se francoska vlada hoče držati dose-danje zmerne politike. Pobratenje z Rusi v Kronstadtu tedaj na francosko vnanjo politiko ni imelo posebno velikega upliva.

Turčija. Ustaja v Yemenu nikakor še ni zartla in v Carigradu se že bojé, da se razširi po drugih turških pokrajinah v Aziji. Ustaja je tem nevarnejša, ker izvira iz verskega fanatizma. Yemenci oporekajo, da bi bil turški sultan pravi kalif, in trdijo, da je kalif njih pravi emir, o katerem trdijo, da je potomec Mohamedov. Naj Yemenci potolčejo turške čete, pa bodo drugi mohamedanski rodovi jeli verovati, da je pravi kalif v Yemenu. Glavna moč turških sultanov je pa dosedaj bila v tem, da so si prisvajali kalifat, to je duhovno glavarstvo vseh mohamedancev. V Mali Aziji vlada mej prebivarstvom tudi velika nezadovoljnost in se že bojé ustaje. Posebno nižji razredi prebivalstva so nezadovoljni, ker jih oblastva preveč pritiskajo.

Portugalsko. V Lizboni bili so veliki neredi. Podrobnostij še časopisi niso izvedeli, ker portugalska vlada jako zavira odpošiljanje njej nepovoljnih brzo-

(Dalje v prilogi.)

rila in Metoda družbe; poudarjal velike zasluge, katere ima to izborna društvo, katero je skala, jez, ki brani, da se tujstvo kakor reka hitro ne razširi čez meje ter zaduši kalí domovinske ljubezni v srcih nedolžnih otrok.

Tretji govornik g. L. Radić je z zvonko hrvatsko besedo pokazal bolno stran veselice. Ko so čuli naši neprijatelji, da smo se sošli — taka je bila nekako glavna misel — meli so si roki ter se veselili, češ, naj se le snidejo, pa bodo zopet kričali, pili, naposled se začeli pripraviti in tako so taki sestanki le naš dobiček, a Slovani sami uničujejo sebe ter plodijo prepir in se osramoté pred olikanimi drugimi narodi. Zatorej bodi prva skrb, da se vrši vse tako, kakor je bil prvi in edino pravi namen. Pokažimo nasprotnikom, da sta slovenski in hrvatski narod, da je tu zbrana mladina značajna, olikana in inteligentna, da hrepeni po vzvišenem smotru in da se sme uvrstiti med vsakotere druge narode evropske.

Nastopilo je potem še mnogo Hrvatov in Slovencev, kateri so govorili in navdušeni sami navduševali tudi druge k neumornemu delovanju za narod in budili k vzajemnosti.

Seja je bila zaključena ob 1. uri, potem so imeli abiturijenti skupni obed v čitalnični gostilni.

(Dalje sledi.)

javk. Povod izgredom je bajé dalo to, da je plinarna podražila plin. Bili so pa gotovo še drugi uzroki, kajti kakor se kaže, je v Lizboni po ulicah v več krajih tekla kri. Krivci pridejo celó pred vojno sodišče. Vidi se, da je bila mala ustaja, ki pač ni bila naperjena le proti plinarni, temveč je imela še druge namene. Na Portugalskem je vedno močnejše republikansko gibanje in vlada le s težavo zavira prevrat.

Spanija. Dné 2. t. m. je v Barceloni več oboroženih oseb po noči napalo stražo pred vojašnico. Hotele so menda, ko pobijejo stražnike, udreti v vojašnico. Njih namen se jim ni posrečil. Straža se je močno postavila v bran in poklicala še druge na pomoč. Napadnike so zaprli. Napadniki so bili republikanci. Najbrž so v vojašnici imeli kaj zaveznikov. Prišedši v vojašnico, bi bili z njimi lahko napravili velik nered. V občni zmešnjavi bi se jim bilo morda posrečilo, večino vojakov pridobiti na svojo stran, kajti mnogi bi mislili, da se je prevrat že završil, ko bi se v resnici ustanek bil še le začel.

Novo holandsko ministerstvo je skoro popolnoma sestavljeno. Predsednik mu je Tienhoven, ki je bil dosedaj župan v Amsterdamu. Samo vojnega ministra še nimajo, katerega bode najtežje dobiti. Dosedanji vojni minister pa nič prav ne mara vstopiti v novi liberalni kabinet. Generali so največ konservativni možje in zatorej ne marajo sedeti mej liberalci.

Novo glavno braziljsko mesto. Zjedinjene braziljske države hočejo zgraditi novo glavno mesto bolj sredi dežele. V ta namen iščejo primerne mesta na visoki planjavi, na kateri je mesto Formosa. Za novo mesto bi radi poiskali zdrav kraj z milim podnebjem. Novo mesto se bode imenovalo „Brazilia“.

Izvirni dopisi.

Z Dolenjskega, 5. avgusta. („Brezdomovinci.“) Najnovejši „časni“ naslov, s katerim je počastila Pitija v „Narodni tiskarni“ slovensko duhovščino, je tedaj „brezdomovinec“. Akoravno je to ime novo, skovano v znani liberalni kovačnici v „Gospodskih ulicah“ nalašč za „fanatične“ naše kapelane, vendar temu ni tako. Kakor se sploh naši liberalni sorojaki radi zatekajo v nemški zelnik, tako je tudi ta duhteča cvetka zrasla na nemških tleh. Le vzemi v roko kak nemški „Schimpflexikon“ iz dóbe zloglasnega kulturnega boja in brez velikega truda najdeš tudi ta milodoneč izraz med drugimi enakimi, s katerimi so tedanji nemški liberalci po „Reichu“ in pri nas pitali stanovitno, za pravice svete cerkve se borečo katoliško duhovščino. Torej „nil novi sub sole“, najmanj pa pri liberalnem areopagu v Gospodskih ulicah. Kar naj bi imelo le količkaj pikantnega na sebi, vse je s tujega, tolikanj sovražnega nemško-liberalnega zelnika.

Mi v našem kraju, kamor le sem ter tje kak val našega domačega boja pride, pa mislimo, da se „časni“ naslov „brezdomovinec“ veliko bolj prilaga našim liberalnim nasprotnikom, kakor pa naši duhovščini. Naša duhovščina je bila narodna, ko so stanovi, iz katerih rekrutira slovenski liberalizem svoje bojavnike, še skozi in skozi vlekli nemški ploh. Kar imajo zdaj domoljubja, sprejeli so ga od naše duhovščine, ker ta je poleg ljubezni do Boga in svete cerkve, z besedo in zgledom učila tudi ljubezen do naroda, dočim je povsod drugod vladala narodna mlačnost, ali pa še naravnost sovraštvo do vsega narodnega. Zdaj pravijo naši liberalni sorojaki, da so narodni. Za koliko časa? Najbrže za toliko, dokler ne potegne le količkaj bolj nasprotna sapa, potem se bo pač kmalu ohladila njihova narodna navdušenost. No pa ni treba gledati v prihodnost, saj že zdaj vidimo, kako piškavo je domoljubje nekaterih liberalnih gospodov navzlic temu, da v enomer na polna usta kričé: „Narodnost nam je čez vse.“

Ali se more človek, ki se za časa volitev brati z znanimi nasprotniki našega naroda, jim sega v roke, koleduje za njihov glas, imenovati dober narodnjak? In kdo so ti „vrli“ narodnjaki? Videli ste jih v Ljubljani za časa mestnih volitev pred volilno sobo, ko so vpili: „Vsak glas je dober, naj pride od koder hoče,“ znani so vam kot prvaki liberalne garde in inspiratorji „Brusovi“ in „Narodovi“.

Ali zaslužijo ljudje, ki za časa volitev nasproti narodnemu, od centralnega volilnega odbora postavljenemu kandidatu delajo kompromise z njegovim nemškim nasprotnikom ali pa v potu svojega obraza zanj agitirajo, še ime „narodnjak“? Menim, da se jim veliko bolj prilaga ime „izdajalec“. In kje so taki ljudje? Po svojem mišljenju stojé v vrstah „Na-

rodove“ stranke, o njihovem delovanju v tem oziru o priliki zadnjih volitev pa vé dokaj povedati temeniška in krška dolina, pa tudi Suha Krajina. Kdo je takrat motil narodno disciplino, katero vi liberalci tako poudarjate, kadar je za vas prav? Kdo je takrat begal naše ljudstvo in jim hvalisal in priporočal nemškega kandidata, nasproti pa narodnjaka, od narodnega volilnega odbora priporočanega, z blatom ometaval? Kdo je naše ljudi odvrčal od duhovščine, ki je delala za narodnega kandidata in jih navduševala za znanega „prijatelja“ naše narodnosti? Kdo je jezdit na dan volitve po dvorski občini in kot volilna moža med drugimi priporočal vodjo kneza Auersperga livarne na Dvoru, ki se še nikdar ni pokazal prijatelja našemu narodu, in župana, katerega nemško uradovanje do zadnjega časa je sploh znano? To so storili trebanjski in žužemberški goreči pristaši „Narodove“ stranke, zastopniki „absolutne narodnosti“. Imena so večinoma znana. Kaj ne, lepi narodnjaki! Na dan izvolitve slovenskega kandidata je bil liberalni Izrael v Žužemberku kar poparjen, ko je zvedel, da je ves njegov trud bil zastonj in neki njihov pristaš je v nejevolji spregovoril pomenljive besede: „Ko bi bil vendar zmagal nemški kandidat, zakaj se ni malo bolj potrudil.“

Ali ni tedaj komično, ako taki ljudje našo duhovščino, ki je vsikdar storila svojo narodno dolžnost, zmerjajo z „brezdomovinci“ in vpijejo, kakor da bi sami vso narodnost v zakup vzeli. Facta loquuntur, vse nič drugega, kakor pesek v oči. Naša duhovščina se pač od takih ljudi ne bo domoljubja učila. Torej kje so resnični brezdomovinci? Najdete jih v vrstah liberalne ali če hočete „narodno-napredne“ stranke (lucus a non lucendo!), naše ljudstvo jih le predobro pozna in je to spoznanje očitno pokazalo pri zadnjih volitvah. Upamo, da so se liberalci prepričali, da pri nas ni kraj za nje, in da jih je zadnja volitev vsaj toliko izmodrila, da ne bodo več prišli k nam prodajat svojega liberalizma in gnilega rodoljubja.

Iz tržiških toplic, 2. avgusta. (Laška revščina in slepota primorskih irredentovskih listov. — Raznoterosti.) Po številu irredentovskih ali protikatoliških in protiaustrijskih časnikov bi bilo soditi, da vse Primorje razven slovenskega dela plava že v vodi nevere in kot protivniki Avstrije. Kajti v Trstu izhaja mnogo dnevnikov, irredentovskih in liberalnih, kakor n. pr.: „l'Indipendente“, „il Mattino“, „il Cittadino“, „il Piccolo“, ilustrovani „la Pulce“ (bolha), „la Sartorella“ (krojačica ali šivilja) in umazani „Corso“. Niti enega ni, da bi ne pisal umazanih čenč ali nemoralnih izmišljenih in resničnih dogodb. Ves Trst in vsa Istra nimata niti enega pravega katoliškega lista v italijanskem jeziku, kajti „Il Diritto Croato“ se ne more smatrati kot pravcati katoliški list, ker ceptá za „Slovanskim Svetom“, delajoč propagando za tako imenovano „narodno cerkev“, kar je pa gorostasen nesmisel; sv. Ciril in Metod namreč „sta prisegla svojo udanost, da ostaneta s svojimi spreobrnjenimi Slovani v veri sv. Petra in rimskih papežev“, vsled katere prostovoljno dane obljube sta bila od papeža Hadrijana II. v škofa posvečena.

Naša slavna sveta brata je mogla le rimska stolica razglasiti za svetnika; kajti razkolniška cerkev tega ne more storiti, do tega nima niti moči, niti oblasti in zmožnosti. Naša sveta brata pripadata torej tesno samo katoliški cerkvi; rimski papež je edini na svetu, ki ju je mogel obdati s sijajem svetosti, ne pa ruski car kot poglavar razkolniške cerkve. Tako dela sicer za pravice slovanske narodnosti odločno se boreči „Il Diritto Croato“ žalibog le preočitno za cerkveni razkol.

Pa dovolj o tej naši rakovini naših čudakov-rodoljubov! . . . Da „l'Indipendente“ ostane stanovit v svojem na najvišem vrhuncu stoječem sovraštvu do Avstrije in papeža, oziroma katol. cerkve, o tem sem se pregledovaje ga te dni vnovič prepričal, kajti ta obširni list s šesterimi predali niti ne omenja v kakem članku Avstrije ali avstrijskih zadev ter prezira popolnoma avstro-ogersko monarhijo. Pač pa ima na prvem mestu dopise in telegrame iz Rima in ostale Italije, ki so tudi za avstrijske Italijane brez vse vrednosti in neprebavljivi. Kakšnega političnega mišljenja morajo biti pač njegovi podpiratelji in čitatelji, lahko si vsakdo misli.

*) Morali smo mnogo izpustiti, sicer nam zopet zapečatijo list. Dp. vredn.

Z nami slovanskimi Primorci, kedar nas „v svoji milosti“ imenuje, se norčuje; kajti v nas ne vidi on niti človeškega dostojanstva. To je pač gorostasna lahonska smrdljiva ošabnost. S takimi časniki pripravlja se le naše lepo Primorje z dvema tretjinama slovanskih prebivalcev za lično zaplato laškemu požrešnemu čevlju. Bi li smel kateri časnik n. pr. v bivšem lombardo-beneškem kraljestvu tako ignorirati Italijo ter delati tam propagando za Avstrijo? To bi bilo slično temu, kar dela „l'Indipendente“ s svojimi zares lepimi tovariši nasproti Avstriji. Britko sega v srce to premišljevanje vsakemu avstrijsko-slovanskemu rodoljubu; pri vsaki premembi cesarskega namestnika smo sicer upali, da pridejo za Slovane boljši časi, ali osebe so se sicer premenile, stari sistem je le ostal.

Kaj je krivo, da razven goriškega trikrat v tednu izhajajočega „l'Eco“ vse Primorje nima niti enega dostojnega katoliškega in avstrijskega lista? Kaj drugega kakor mlačnost in nehajstvo laškega občinstva.

Vkljub temu pa, da je v sosednem kraljestvu toliko revščine, glada in družih nesreč, naši irredentovski fanatično-prismuknjeni listi vse tisto prezirajo ter jih niti ne omenijo, ampak vse kujejo v zvezde, kar biva in se giblje onostran luže. To so vam pravi komedijanti, ki vodijo čitajoče občinstvo za nos, kazaje jim z olepšalnimi očali Italijo kot deželo, ki se, kakor nekdanj v Palestini, le mleko in med cedi. Dobil sem od prijatelja katoliški list „Il Cittadino Italiano“, ki izhaja vsak dan v obliki navadne pôle v Vidmu. Ta časnik navaja uradno statistiko stalnega in začasnega izseljevanja iz Italije v druge dele sveta. Ti podatki veljajo za čas od 1880 od 1890. V 11 letih se je namreč stalno izselilo nič manj nego 986.796 ljudi, začasno pa 1.028.787, vkupe dva milijona šest tisoč petstotriinosemdeset Italijanov iz Italije v resnici (ipsissima verba!) zaradi lakote in bēde, dočim šteje Italija 7 milijonov hektarov (?) neobdelanega zemljišča. Zaradi te sramotne žalostne statistike je sklenila framasonska vlada, da opusti za 1891. leto razglasenje sramotne statistike. Ali omenjeni časnik ne jenja nadaljevati letošnje statistike o izseljevanju ter navaja, da pretekle dneve je odpotovalo skozi Genovo 500 izseljencev iz Vičence in okolice z nado, da bodo našli srečo v daljni Ameriki. Potujejo pa v pokrajino Št. Pavl in Santa Fè v Braziliji. Bili so cele družine s starčki in dojenči, delavci in kmeti v cvetju moške starosti, katerim vsem se je brala žalost z obličja.

Od drugega kraja „Pianezze del lago“ je dné 24. julija t. l. odpotovalo zopet 60 služnih (kolonov) kmetov v Ameriko. Naprosili so svojega župnika, da jim je pred odhodom pel sveto mašo; ali oni niso bili tako veseli, kakor ob večjih slovesnostih med letom, čeravno se je streljalo s topi in z zvonovi pritrkovalo. Naj bi jim nova domovina ne bila polna grenkih spodletelih nad! — Ravno tako naznanja isti list iz „Montechio Maggiore“ 24. julija t. l., da se napravlja v Ameriko 60 ljudi. Revščina je tukaj neznano velika in to zdaj, ko smo še v poletju! Vsi prebivalci, mali gospodarji, kmetje in mali zakupniki z delavci vsake vrste so v največji revščini itd.

Izseljevanje, ki je huda rana na telesu nove Italije, postalo je za mnoge neobhodno potrebno. „Ali ni,“ dostavlja prav umestno omenjeni list, „največja blaznost in nehajstvo za sodržavljane, da nimajo nobene skrbi; slišimo, da so v Italiji (in tudi v Trstu!) ljudje, ki imajo pogum misliti, kako bi se odpomoglo ruskim židom!“

Sam Rothschild in ostali židovski milijonarji bi lahko svojim sovnikom pomagali s svojimi številnimi milijoni.

Pomembe vredno je, da ima tu v Vidmu izhajajoči laški časnik veliko več sporočil o Avstriji, kakor tržaški „Impertinente“-list.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. avgusta.

(Presvetli cesar) pride v Celje, kakor smo že omenili, dné 30. avgusta zjutraj. Na kolodvoru vsprejme vladarja mestni zastop, in župan dr. Necker-mann ga bode nagovoril. Nato se cesar udeleži tihe sv. maše, potem pa vsprejme duhovščino celjsko, načelnike lokalnih oblastev, mestni zastop in okrajni odbor. Zvečer bode razsvetljava, bakljada in serenada.

(Novi deželni glavar kranjski.) Že včeraj smo omenili brzojavne vesti, da je deželni odbornik g. Oton Detela imenovan na mestu pokojnega dr. Poklukarja deželnim glavarjem kranjskim. Slovenski konservativci vzlasti na Kranjskem bodo izvestno radostno pozdravili to veselo vest, kajti novi deželni glavar je odločen konservativec, on je bil doslej podpredsednik katoliško-političnega društva in je na raznih shodih tega društva odločno povdarjal svoje katoliško, konservativno prepričanje, kateremu je vsikdar zvesto služil v vsem svojem javnem delovanju. — Novi gosp. deželni glavar je pa tudi vsikdar zvesto služil svojemu narodu in deloval v njegovo korist, vzlasti uspešno v gmotnem obziru kot deželni odbornik. Neprecenljivih zaslug si je pridobil pri vreditvi zemljiškega davka za našo deželo. Vnemal se je za slovensko narodnost in osnoval slovenske čitalnice še v oni dobi, ko se še slovenske narodnosti niso zavedali oni, kateri mu sedaj očitajo mlačnost v tem oziru. — Popolno zaslužen je torej častno odlikovanje in zaupno mesto, na katero je presvetli cesar poklical g. O. Detelo s tem, da ga je kot glavarja postavil na čelo deželi kranjski. Nadejati se smemo po vsej pravici, da bo novoimenovani gospod deželni glavar posvetil vse svoje moči prospehu naše dežele in da jo bo povsod častno zastopal. V to ime kličemo novemu gospodu deželnemu glavarju: Na mnogaja leta!

(Z Vrhniške) se nam piše: V torek popoldne dēli smo pod zemljo mlado truplo plemenite duše rajnega gospoda Frana Kotnika ml. iz Verda. Mnogo smo pričakovali od mladega rojaka, gmotno in duševno obilo obdarjenega, a božja previdnost poklicala ga je v večnost poleg častitljivega mu očeta. In da je bil mladi pokojnik res rodoljub „dejanjski“, ne „jezeleni“, priča nam oporoka njegova. Za dobrodelne namene je oporočil 48.500 gld., tako nekako za „Narodni dom“ 4000 gld. in vse parkete za ves „Dom“; za družbo sv. Cirila in Metoda 1000 gld.; za dijaško kuhinjo 2000 gld.; za dijaške ustanove 20.000 gld.; za verdske cerkev 500 gld., za korensko 300 gld., za ljubljanskega „Sokola“ 500 gld., za verdske gasilno društvo 1000 gld., za vrhniško 200 gld. itd. Res hvaležen spomin rodoljubnemu pokojniku! — „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ se je pri nas vendarle osnovalo, in 30. avgusta, na angeljsko nedeljo, se bode slovesno odprlo, ako se ne vrine kaka nenašna zapreka. Natančen program objavimo pozneje. Prosimo pa blage prijatelje in naklonjence potrebnemu in važnemu društvu, da mu pomorejo s primernimi denarnimi doneski. Darovi naj se pošiljajo vodstvu „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ na Vrhniški.

(Nulla dies sine maledictione.) Včerajšnji „Slov. Narod“ je v včerajšnji številki na prvem mestu prinesel novo obrekovanje proti „klerikalcem“. Izmisli si je bajko o preganjanju nekega narodnega trgovca iz hiše, o kupovanju druge hiše v isti namen itd. Mi o vsem tem preganjanju ne vemo ničesar in tudi po skrbnem poizvedenju nismo mogli kaj tacega zaslediti. V obrambo svojo in svoje stranke zahtevamo odločno, naj „Narod“ govori jasneje in pove ime onega trgovca, da mu moremo jasno odgovoriti. Kdor se ni sramoval obrekovati, naj pride z imenom na dan.

(Iz Mozirja) se nam poroča, da je dosednji tamošnji okrajni zdravnik g. dr. Ivan Šlander premeščen v Gor. Grad in služba okr. zdravnika v Mozirju z letno plačo 800 gld. od štajerskega dež. odbora do dne 31. avgusta razpisana.

(Podpore gasilnim društvom.) Na Kranjskem delujoče proti ognju zavarovalne družbe so letos vplačale od svojih dohodkov po dva odstotka za leto 1890 kranjskemu deželnemu odboru, in sicer: „Graška vzajemna zavarovalna družba“ 1502 gld. 12 kr.; „Slavija“ 1225 gld. 55 kr.; „Avstrijski Phoenix“ 682 gld. 13 kr.; „Assicurazioni Generali“ 376 gld. 40 kr.; „Riunione Adriatica di Sicurtà“ 368 gld. 16 kr.; „Franco-Hongroise“ 339 gld. 83½ kr.; „North British and Mercantile“ 287 gld. 49 kr.; „Concordia“ 228 gld. 27 kr.; „P. Fonciere“ 219 gld. 73 kr.; „Dunajska zavarovalna družba“ 206 gld. 25 kr.; „Donau“ 101 gld. 10½ kr.; „Unio Catholica“ 40 gld. 70 kr.; „Montanska družba“ 29 gld. 85 kr.; „Lipiška zavarovalna družba“ 4 gld. 40 kr., vkupe 5611 gld. 99 kr. Včeraj je deželni odbor na podlagi prošnji dovolil podpore. Dobilo je gasilno društvo v Mengšu 200 gld., v Zagorju na Notranjskem 200 gld., v Postojini, Starem Trgu, Igu, Borovnici, Horjulu, Kranju,

Ljubljani, Radovljici, Kamniku in Spod. Šiški po 150 gld., v Domžalah 120 gld., v Dobu, Polhovem Gradcu, Škofji Loki, Brdu, Kočevju, Gradcu, Litiji, Smartnem, Trzinu, Vrhniku, Planini, Rakeku, Novem Mestu, Črnomlju, Šentvidu pri Ljubljani, Šentvidu pri Zatičini, Višnji gori, Verdu, Vipavi, Bizoviku in Črknici po 100 gld.; Dol. Vasi pri R. baici, Ratečah pri Zidanem Mostu in Bledu po 80 gld., v Toplicah 60 gld., v Trebnjem, Bagnjah, Koprivniku in Svetlem Potoku po 50 gld., v Nemški Loki 40 gld., v Srednji Vasi in Kočevski Reki po 30 gld., Dolenji Vasi pri Črknici 200 gld., občinama Trnovo Ilir. Bistrici 120 gld., občinam Grahovo, Vel. Lašče, Hrenovice, Kilovče, Žiri, Črni Vrh in Št. Vid pri Vipavi po 100 gld., občinama Vel. Loka in Draga po 80 gld., občinam Brezovec, Iška Loka, Kaplvas in Voglje po 50 gld., kranjski deželni zavezi gasilnih društev 600 gld., vkupe 6700 gld. Dalje je deželni odbor priznal šestim ponesrečenim gasilcem podpore 130 goldinarjev.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) je imelo dne 5. avgusta svojo XLVIII., oziroma I. sejo sedme upravne dobe. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Dragotin Bleiweis-Trsteniški, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Josip Vošnjak (denarničar), Anton Žlogar (zapisnikar). — Vodstvo se konstituiralo v zmislu § 18. družbenih pravil, kakor je zgoraj zaznamovano; v ožji odbor pa sta poleg gornjih opraviteljev privzeta še člana Ivan Hribar in Ivan Murnik. — Tajnik naznanja od zadnje seje prispela dopise in prošnje, obvestujoč, kar je bilo rešeno upravnim putem; to se vzame odobrujoč na znanje. — Prošnje več koroških podružnic so bile ugodno rešene. — Za družbene šolske zavode v Trstu se je zbog odprtja IV. razreda potrebno ukrenilo ter sporočilo načelnistvu ondotne moške podružnice. — „Knjižnica družbe sv. Cirila in Metoda“ VI. zvezek: „Vodnikove pesmi“, bodo se razpošiljale z „Vestnikom V.“ vred vsem letnikom proti znižani ceni. Knjigotržna cena pa je 15 kr. nevezanemu, 20 kr. lično vezanemu izvodu. — Ker se bode kmalu natisnil tudi družbeni „Vestnik V.“, uljudno vabimo one podružnice, ki še niso doposlane letošnjih poročil za glavni izkaz, da to čim prej blagovolé storiti. — Kdor želi kaj inserirati v „Vestniku“, ki se bode v blizu desetisoč izvodih razpečal po vseh slovenskih krajih, naj kmalu dopošlje svoje naznanilo.

(Novo cerkev) si zidajo naši rojaki Slovenci v Ameriki v mestu Joliet, kjer jim je dušni pastir č. g. Fr. Šušteršič. V nedeljo dne 19. julija so slovesno vložili in posvetili vogelni kamen. Ondotni Slovenec, premožni Marko Krakar, podaril je ves kamen za cerkev zastoj. V treh mesecih méni izgotoviti lepo stavbo in jo posvetiti sv. Jožetu, varuhu slovenskih dežel.

(Nesreča.) Soproga posestnika Jos. Vertačnika v Dolu pri Litiji je vsled neprevidnosti polila z lugom poldrugo leto starega sinka, ki je umrl za bolečinami.

(Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem) napravi povodom rojstvenega dne Njih Veličanstva v nedeljo, dne 16. avgusta t. l., ob polu 4. uri popoldne na Plešivcu vrh Kotmarevasi Cesarjevo slavnost združeno z ljudsko veselico na prostem po sledečem vspredu: 1. Slavnostni govor. 2. Petje: Cesarstva pesem. 3. Poučni govor o sadjereji. 4. Deklamacija. 5. Razni govori in nasveti. 6. Ljudske igre, tombola in prosta zabava. — Zvečer se bode prižigal umetalen ogenj in streljanje bode otvorilo in zaključilo slavnost. — Pri slavnosti bode sodeloval kvartet ljubljanskih pevcev. — K obilni udeležbi povabljeni so vsi društveniki in drugi slovenski rodoljubi. — V slučaju neugodnega vremena prestavi se slavnost in ljudska veselica na angeljsko nedeljo dne 30. avgusta t. l.

Telegrami.

Praga, 8. avgusta. V kratkem pride iz Milana 150 gostov obiskat razstavo. Sinoči je bilo pred fonteno na tisoče ljudstva, ki je zapelo cesarsko himno; vse navdušeno. Za cesarjev rojstveni dan se delajo velike priprave.

Budimpešta, 7. avgusta. Zbornica poslancev vsprejela je po daljši debati paragraf 2 predloge o reformi uprave, kakor ga je priporočala vlada.

Budimpešta, 8. avgusta. Upravna predloga je bila v tretjem branju vsprejeta.

Belgrad, 7. avgusta. Po poročilih iz Sofije je preiskava zastran umora Belčeva dospela tako daleč, da se je vložila zatožba proti Karavelovu, Orosakovu in Molovu. Glavna obravnava se je zakasnila, ker so zatoženci se pritožili proti zatožbi.

Carjigrad, 8. avgusta. Salisbury je odgovoril Rustem-paši zaradi novih obravnav o Egiptu, da sedaj ne more ustreči turški vladi, ker so skoraj vsi ministri odpotovali; ko se vrnejo, bode se posvetoval z njimi in koncem oktobra naznanil sklepe ministerskega sveta.

London, 7. avgusta. „Standardu“ se poroča iz Shanghai-a: Mej Kitajem in Japonom vrše se pogajanja, da bi se mej njuna sklenila ožja zveza. Namen zvezi bode pospeševati trgovino mej imenovanima državama in braniti se vnanjih sovražnikov.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je mehko, toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—156)

Tuji.

6. avgusta.

Pri **Maliču**: Ana in Frančiška Matul, zasebnici; Schöfer, učiteljica; Friedrich, c. in kr. polkovnik v pok.; Rahman, potovalec, z Dunaja. — Lakar, nadlogar, s soprogo, in Slapničar s soprogo, iz Belovara. — dr. Gostiša, profesor, iz Karlovca. — Cohen iz Hamburga. — dr. Treo iz Celja. — Petschee iz Kočevja. — Müller z rodbino iz Št. Vida. — Hössler iz Črnomlja. — Rattelmüller, lekarnar, s soprogo; Panhofer, Staber, Kügl, Bauer, z Bavarskega. — Zupan, kooperator, iz Vipave. — Hässel, slikar; Siegel in Kamheimer, iz Monakovega. — Hoppe iz Berolina. — Leonhardt iz Moslja. — Schneider, trgovec, iz Olomuca. — Zech iz Stuttgarta.

Pri **Stonu**: Leder, tajnik; Wild, major, iz Gradca. — Rzacizky, poročnik; Gell, Simetz, Fischer, Schmid, Herzog, Goldhamer, trgovci; Grünbaum, potovalec, z Dunaja. — Rupnik iz Idrije. — pl. Walter s soprogo iz Zagreba. — Kos, zasebnik, s soprogo; Sandor, zasebnik, iz Gorice. — Cariddi iz Benetk. — Jordan z otroci, Schäfer, Reggensdorf, iz Trsta. — pl. Cleef, inženir, iz Berolina. — Selenati iz Pulja. — Mencinger s Krškega. — Wolters in Michaelis s soprogo Wisner, trgovec, iz Nemčije.

Pri **Južnem kolodvoru**: pl. Vogel, profesor, iz Ljubotomic. — Bevechet, Dreisler, Hauser, Magin, Rutt, Schroll, Jungliet, Meitel, iz Monakovega. — Grabner iz Žalca. — Schmiedl z Dunaja. — Zupan iz Pristave.

Pri **avstrijskem caru**: Lehnert in Pietsch iz Draždan.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu				
8	7. u. jut.	737.3	14.4	sl. vzh.	idel. jasno	15.50
	2. u. pop.	736.2	20.6	zm. vzh.	dež	dež
	9. u. zveč.	736.8	14.6	sl. szapad		
Srednja temperatura 16.5°, za 3.3° pod normalom.						

Družba sv. Cirila in Metoda.

Letne doseske so poslale podružnice:

Beljaška	25 gld. — kr.
Brdska	40 " — "
Ziljska	52 " — "
Novomeška	57 " 09 "
Celovška	46 " 14 "
Selška	19 " — "
Ptujska	40 " 70 "
Pivska	70 " — "
Škofljavska pri Celju	45 " — "
Briska	20 " — "
Žalska	18 " — "
Komenska	66 " — "
Gorenjska dolina	50 " 63 "

Darovali so:

Gosp. dr. Fr. Celestin v Zagrebu	10 " — "
A. Zarnik, pos. v Krtni kot pokrovitelj	90 " — "
Brdska podružnica za prodane podobice sv. Cirila in Metoda	26 " 45 "
Obrtno pomočno društvo	10 " — "
Mečanska vojašnica	10 " — "
Slovenski občinski odborniki v Dragi ob Volitvi župana g. Turka	7 " — "
Litijske in šmartinske Slovenke	100 " — "
Gosp. Fr. Brlec v Novem Mestu	1 " — "
Nabrano v Novem Mestu povodom praznika sv. Cirila in Metoda	14 " — "
Slovenski vseučilišniki na Dunaju Cirilov dar	10 " 09 "
Slovenski vseučilišniki na Dunaju Cirilov dar	12 " 57 "
Gosp. V. Candolini Cirilov dar	2 " — "
Šentlamberski čestilci sv. Cirila in Metoda	5 " — "
Učiteljski pripravnik Cirilov dar	4 " — "
Pri veliki skupščini v Kamniku za prodane "Vodnika pesmi"	106 " 60 "
Gosp. A. K. najdeni denar	15 " — "
Gdč. Podobnikova	1 " 40 "
Šentpeterska podružnica v Ljubljani, dohod veselice	121 " 25 "

Slavne podružnice, katere še niso poslale letnih doneskov, prosimo, da to kmalu storé, ker ima družba čimdalje večje troške za družbine šolske zavode, torej jej treba večjih dohodkov.

V Ljubljani, začetkom avgusta 1891.

Tomo Zupan,
prvomestnik.

Dr. J. Vošnjak,
blagajnik.

Zahvala.

Podpisani osrednji odbor slovenskih in hrvatskih abiturientov v Ljubljani izreka tem potom svojo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so s svojo udeležbo in s tem, dn so šli odboru naroko, pripomogli, da se je njih sestanek v Ljubljani, posebno pa beseda dne 3. avgusta tako sijajno izvršila. Sosebno se zahvaljuje: preblagorodnemu gospodu dr. Fr. Tavčarju za pokroviteljstvo, preblagorodni gospoj M. Murnikovi za veliko požrtvovalnost in neumorni trud, gospici Foersterjevi in Kušarjevi, da ste pri besedi blagohotno prevzeli blagajno, gospodu Stegnarju, da je blagovoljno vprejel vodstvo zbora, slavnemu magistratu, da je abiturijentom preskrbel postelje in prenočevališča, slavni „Čilalnici“, da je nam v uporabo brezplačno prepustila svoje prostore, slavnemu društvu „Glasb. Matice“ za izposojene muzikalije slavnemu društvu „Sokolu“, da je za besedo blagovoljno prepustiti „brdo“, g. A. Foersterju za krasni osmospjev in g. F. S. Vilharju za lepo in ukusno himno. Naj bodo v najboljem spominu in da so si v naših mladeniških sreih postavili nerazrušljiv spominček hvalečnosti.

V Ljubljani, 8 avgusta 1891.

Za osrednji odbor slovenskih in hrvatskih abiturientov:

Vladimir Ravnihar,
prvomestnik.

Rudolf Sterle,
drugemestnik.

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustrovan gospodarski list „Kmetovalco“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov č. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu do pošlje prvo številko brezplačno, in iz katere more izprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (36)

Tinktura za želodec,

(60-18) (60-48)

katero iz kineske rabarbare, kerlikovcovega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja G. PICCOLI, lekar „pri angelju“ v Ljubljani, je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov ureja joče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 35 steklen., 5 Kg teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik.

Priznано najcenejša prodaja dobrih in trajnih

šivalnih strojev.

Največja izber najboljših tujih in inozemskih izdelkov, starih po 8 gld. in dražje, novih pa po 25 gld. in dražje. — Vestna in rečna posrežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1866.

Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Jajca za valjenje

od pravih **Brahma-kokoši** po 15 kr., od **holandskih**, črnih, z velikim belim čopom po 15 kr., od **pravih štajerskih kokoši** po 10 kr., od **sedmograških gologlavk** po 15 kr., od **zmršenih kokoši** po 10 kr., od **pritlikovk** po 30 kr., od **velikih štajerskih rac** po 15 kr. Jaz razpošiljam jajca za valjenje le od čistih živali, ki so bile že večkrat obdarovane, in garantujem za čistost in pristnost plemena. (4-3)

Maks Pauly, Köflach (Štajersko).

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam

svojo bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov,

čepio za požarne brambe itd.

vse po najnovejšem kroju, fine in bolj priproste, izdelane iz močnega trajnega blaga, po najrazličnejših cenah.

Sprejemam naročila na vsakovrstna

krznarska dela,

katera izdelujem v lastni delavnici.

V mnogobrojno nakupovanje uljudno vamim

(1328) spoštovanjem (15-1)

Anton Krejči,

klobučar in krznar,

Kongresni trg šte. 8 v Ljubljani.

Gg. dijakom dovoljujem prednostne cene.

Cenilniki
zastonj
in franko.

Največja zaloga
šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se
dovoljujejo. (30-19)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno
trajno in ceno.

Izgubil se je
ob Savi na Dolenjskem

lovski pes,

majhen, bele barve, s priščipljenim levim ušesom.

Kedor zanj vé, naj blagovoli to naznati podpisanemu.

Anton Komljanec,

(1308) 1

ključavničar na Bučki.

Malaga sekt iz 1876. leta $\frac{1}{2}$ steklenica 1 gld. 50 kr., $\frac{1}{4}$ steklenice 80 kr.

Med. Malaga sekt iz 1862. leta $\frac{1}{2}$ steklenica 1 gld. 30 kr., $\frac{1}{4}$ steklenice 2 gld., $\frac{1}{2}$ steklenice 1 gld. 10 kr.

Zlata Malaga $\frac{1}{2}$ steklenica 2 gld., $\frac{1}{4}$ steklenice 1 gld. 10 kr.

Znamka španske trgovine z vinom **Viñador** z garancijo popolne pristnosti in izvrstnosti pri gospodu

Josipu Svobodi,

lekarnarju v Ljubljani. (4-4)

(1302) V najem (3-2)

se oddá takoj pri Tosniku v Medvodah

kovačnica

z vsem orodjem in stanovanjem.

Poizvedbam odgovarja France Zvoljšak, po domače „Smolec“ na Svetji pri Medvodah.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Závod šolskih sester v Mariboru.

S početkom šolskega leta (15. sept. 1891) se prične privatno učiteljske za žensko mladino (letos I. in III. tečaj).

Več pové predstojništvo zavoda.

(6-5)

Pri Jožetu v Brežcah.

Velečastiti duhovščini, učiteljem in slavnemu p. n. občinstvu priporočam svojo s popolno novim in modnim

suknenim, platnenim, volnatim blagom za ženske obleke in kurentnim blagom, istotako tudi vedno svežim špecerijskim, droguerijskim, kolonijalnim in materijalnim blagom

dobro založeno trgovino,

v kateri prodajam tudi najrazličnejše vrste čaja, konjaka, ruma, razne likere; dalje vsake vrste deželne pridelke in jajca, ter zagotavljam vključ bodisi katerikoli konkurenci vsakomur najcenejšo in pošteno posrežbo

K blagohotnemu obilnemu obisku uljudno vamim ter se priporočam

z odličnim spoštovanjem

(4-2)

Jože Kukovič.

V letu 1838. v Trstu osnovana
c. kr. privileg

zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ,

katera

generalnega zastopa pisarne

so

na Dunaju

v družbini hiši, mesto, Weihburggasse št. 4,

in katero v vseh deželnih glavnih mestih in znamenitejših krajih

avstro-ogerske države

zastopajo generalni, glavni in okrajni zastopi,

zavaruje po najnižjih cenah proti

požaru, poškodbam pri prevažanju in po toči, dalje človeško življenje v raznih kombinacijah in proti zgubam pri najemnini vsled požara ali razpoka. (12-3)

Glavni zastopnik v Ljubljani: IVAN PERDAN.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa itd., sploh vsega v to stroko spadajočega blaga. (14)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Vodozdravilnica v Kamniku na Kranjskem

Je s 1. avgustom t. l. vpeljala

Kneippovo metodo

pod vodstvom gosp. dr. A. Kupferschmied-a, ki se je učil v Wörishofenu pri č. g. župniku Kneippu.

Zdravniško predpisana navodila bode izvrševal v Wörishofenu dobro izvežbani in izšolani pomočnik.

Vprašanja naj se pošiljajo g. dr. A. Kupferschmied-u, zdravniku-vodniku v Kamniku na Kranjskem.

(3-2)

Lastniki kopališča.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo, salonski krilasti klavir, pianine,

iz tovarne svetovno znane trdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld. pianine za 350 gld. do 600 gld.

Klavirji družih trdk za 250 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji (12-12)

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII. Burggasse 71.

Nepresegljivo za zobe!

I. Trnkóczy-jeva ustna voda,
aromatična, vpliva okrepjujoče, zabrani gnilobo zob ter odstrani iz ust neprijeten duh. Velika steklenica 50 kr.

II. Trnkóczy-jev zobni prašek,
splošnje priljubljen, vpliva dokaj okrepjujoče, ter ohrani zobe čisto bele, 30 kr.

Navedeni sredstva, o kojih je došlo mnogo zahvalnih pism, sta vedno sveži v zalogi v

lekarni Trnkóczy-jevi poleg rotovža v Ljubljani.

Naročila z dežele preskrbé se z obratno pošto.

V Gradcu: Deželna lekarna Wend. pl. Trnkóczy-ja, Sackstrasse;
Na Dunaju: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Frančišku“ (zajedno kemična tovarna), V. Hundsturmstrasse 113;

Na Dunaju: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII. Josefstädterstrasse 30.

Na Dunaju: Lekarna dr. Ottona pl. Trnkóczyja, „pri Radeckiju“, III., Radetzky-Platz 17.

JOS. SEUNIG

v LJUBLJANI, Slonove ulice

priporoča

veliko svojo zalogo usnja

lastnega in tujega izdelka

za trgovce, čevljarje, sedlarje itd., kakor tudi vsa čevljarska orodja in druge potrebščine, posebno podplate (Terzenleder), katerih dobiva iz fabrik velike partije proti gotovi plači; tako kupovanje pa mu omogoči najcenejšo prodajo, kakeršne drugod za isto izvrstno blago ni mōči dobiti.

Sl. občinstvo naj se nikar ne dá prevariti po židih potujočih po deželi, kateri ponujajo slabo robo na vse pretege hvalisajo ter cene znižujejo na škodo kupovalcem samim. Opozorjamo torej, da so časi minoli, ko so pri kupčiji židovi imeli prednost. Prednost ima le oni, ki prejema blago proti takojšnjem gotovem plačilu. (1301) 2-2

Kdor hoče v resnici ceno kupiti, naj se oglasi pri označenem ter prepriča o dobrem blagu in nizki ceni.

Naznanilo.

Zaradi predelavanja hiše prodaja se

stari stavbenški material,

kakor: strešnik, kamenje, ostrešje, okna, kamenit obod pri vodnjaku itd.

Kedor namerava kaj kupiti, oglasi naj se pri generalnem zastopu banke „Slavije“ v Ljubljani v Gospodskih ulicah šte. 12. (1304) 2-2

Št. 5908.

Naznanilo.

(1324) 3-1

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane deželna blagajna kranjska

od 12. do vštetega 14. avg. t. l. strankinemu prometu zaprta.

Deželni odbor vojvodine Kranjske.

V Ljubljani, dné 7. avgusta 1891.

Gospodarsko-
gozdarska

IZLOŽBA
1891
v
ZAGREBU
Svečeniški trg.

Mejnarodna izložba slik in umetnin

Poljedelstvo,
vinogradarstvo,
pivničarstvo
in
sadjarstvo.
Cvetličje
in
sočivje.
Bčelarstvo.
Svilarstvo.
Ribarstvo.

Gospodarstvo

Otvorenje

Zaključek:

Domači obrt

Gozdarstvo

15 avgusta.
oktobra 1891.

Električna
razsvetljava.

Živinoreja

Gospodarski
obrt.
Gospodarska
tehnika
in graditeljstvo.
Učna sredstva
in literatura
gospodarstva
in (3)
gozdarstva.

Cvetličje

Sočivje

Ovočje

IZLOŽBA
za
konje,
govedo,
svinje, ovce,
perjad in pse.

Izložbena loterija s 1001 dobitkom. — Glavni dobitek v vrednosti 10.000 frank. — Srečka 50 kr.

Dunajska borza.

Dné 8. avgusta.

Papirna renta 5%, 16% davka	92 gld. 25 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	92 " 20 "
Zlata renta 4%, davka prosta	111 " 80 "
Papirna renta 5%, davka prosta	101 " 85 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1028 " — "
Kred tne akcije, 160 gld.	288 " 50 "
London, 10 funtov strl.	117 " 90 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 38 "
Cesarski cekini	5 " 58 1/2 "
Nemških mark 100	57 " 95 "

Dné 7. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	104 gld. 45 kr.
Ogerska papirna renta 5%	101 " 90 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	135 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	148 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97 " — "
Zastavna pisma " " " " 4 1/2 %	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	187 " — "
St. Genóts srečke, 40 gld.	60 " 75 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	17 " 90 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	49 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 " 25 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2715 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	94 " — "
Papirni rubelj	1 " 26 1/2 "
Laških lir 100	46 " 50 "

MERCUR

menjarnična delniška
družba na Dunaju,
I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.
4 1/2 % zastavna pisma peštanske ogerske komercijalne banke.
4 1/2 % komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10 % premijo.
Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

Zemljiškokreditne promese
à 1 gld. in 50 kr. kolek.

Glavni dobitek 45.000 gld. av. velj.

Žrebanje je že dné 17. avgusta!